

Plastikaffald i naturen

Kristian Syberg, Lektor, Institut for Naturvidenskab og Miljø
Annemette Palmqvist, Lektor, Institut for Naturvidenskab og Miljø

Roskilde Universitet

Hvad er kilderne (globalt)?

Globalt: dårlig affaldshåndtering er det største problem

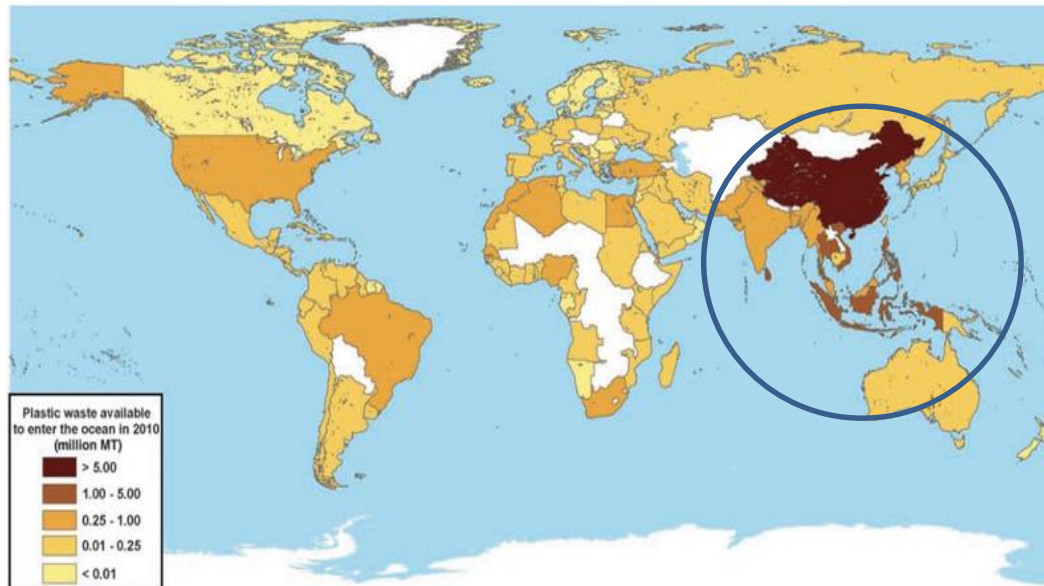
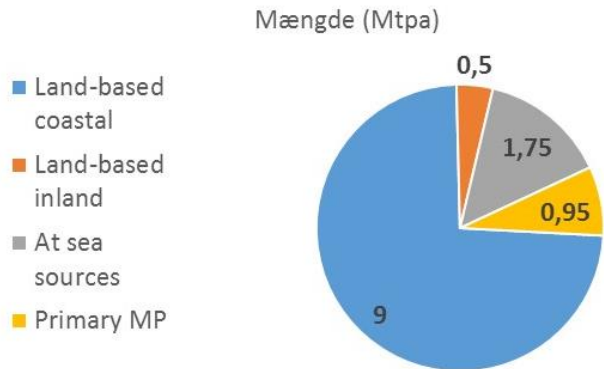

Fig. 1. Global map with each country shaded according to the estimated mass of mismanaged plastic waste [millions of metric tons (MT)] generated in 2010 by populations living within 50 km of the coast. We considered 192 countries. Countries not included in the study are shaded white.

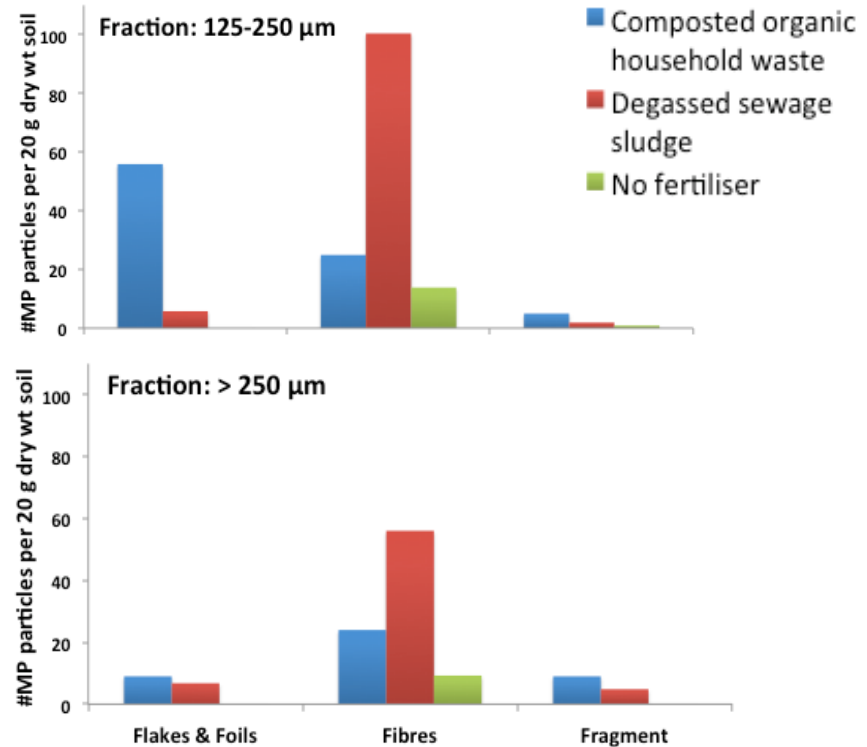

Kilder: Eunomia research 2016 & Jamback et al. 2015

Hvad er kilderne (nationalt)?

Studie fra Deltares (2012):

- 90 % af plastpartikler i spildevand fjernes i rensningsanlægget
- 90 % af disse partikler ender i slammet

Krybdyr

Over 50% af alle havskildpadder har spist plastik

Specielt de unge skildpadder tager fejl af plastik og mad

Alle havskildpaddearter er påvirket af plastikaffald

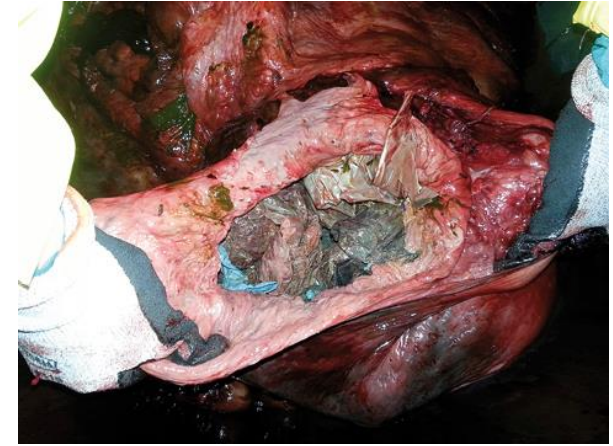
Fugle

Alle havfuglearter er fundet med plastik i maven

Arter såsom Albatros er truet, da plastikken samler sig i de områder hvor de samler føde

Pattedyr

Store havpattedyr som hvaler spiser også plastik

Det kan både dræbe dem ved at fylde maven op

- Og høje koncentrationer af giftige kemikaler, der typisk bruges i plast, kan også skyldes indtag af plastik

Fisk

Plastik er fundet i maven på fisk globalt (f.eks. Stillehavet, de danske farvande og Viktoriasøen)

Måske er lyspridfisk en del af nøglen til at forstå hvor plastikken er endt

Muslinger

Blåmuslinger filterere vandet effektivt, og spiser derfor mikroplastik, såsom fibre.

Vi spiser dem hele, og spiser dermed også de fibre de har spist

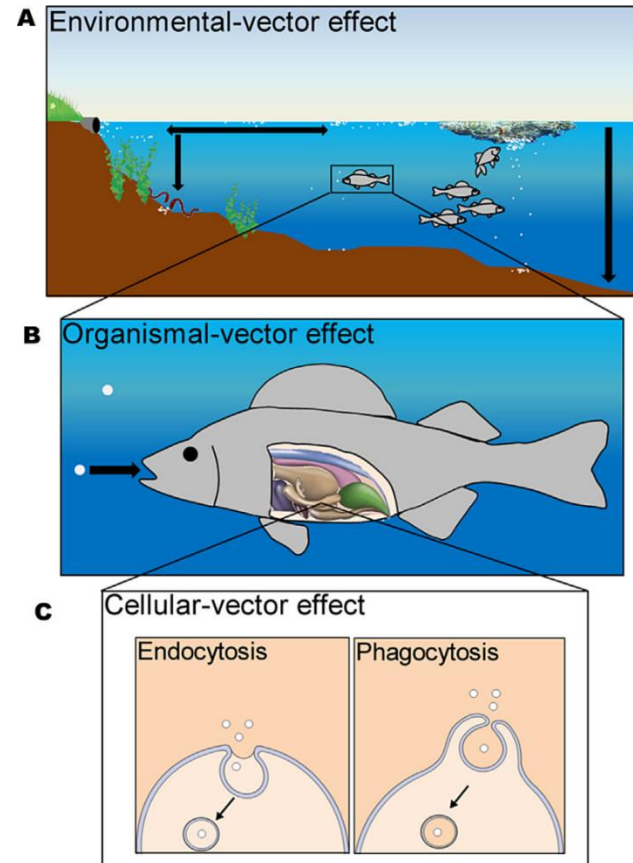
Krebsdyr

Vandlopper, der er helt centrale for økosystemerne, filterer også vandet

Studier har bl.a. vist at mikroplastik kan påvirke synke hastigheden af deres fækalier

- Vektor effekten (også kaldet Trojanske hest effekten) kan inddeles på tre niveauer
- A: Et miljøniveau
- B: Et organisme niveau
- C: Et cellulært niveau

Syberg et al. (2015), Environmental Toxicology and Chemistry

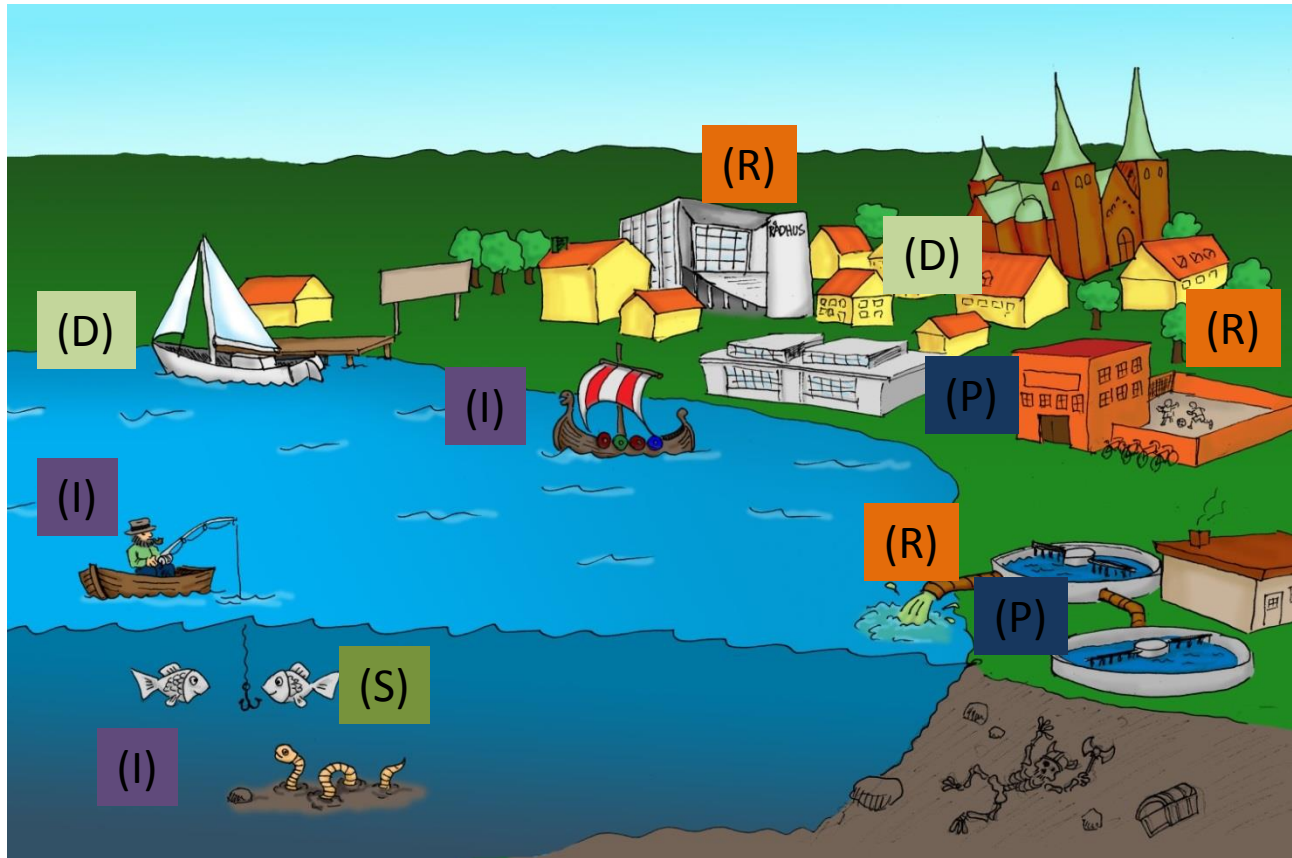
Vektoreffekten er blevet kaldt en "Toxic time bomb" af UNEP

Samtidig er der forskere der mener at den er ubetydelig

Et studie fra 2016 samlede viden fra den videnskabelige litteratur omkring effekter af affald i havet

- 82% af alle effekter på havdyr skyldes plastikaffald
- 89% af disse effekter var på sub-organisme niveau (f.eks., molekylære og cellulære effekter samt skader på specifikt væv)
- Effekter på højere niveauer skyldes plastikstykker >1 mm såsom reb og fragmenter. (f.eks. Død og ændringer på populationsniveau)

Vi mangler viden for at kunne bestemme hvor alvorlige skader plastik affald forårsager på økosystem niveau

Drivers (D):

- Forbrug af plastik
- Industri

Pressures (P):

- affald
- spildevand

State (S):

- Affald i miljøet
- Plastik i biota

Response (R):

- Spildevandsrensning
- Politiske initiativer
- Undervisning

Impact (I):

- Betydning for turisme og fiskeri
- Betydning for økosystemet

Spørgsmål?